

9 кл. Опікун Люба Смеречанська 3-07-2020

Мова/Граматика	Люба Смеречанська
Читати	Творення прикметників № 45 ст. 144
Писати	Виконати завдання вправа 377
Розмовна Мова	Ірина Кінах
Читати	Вчити «як правильно» за розданим матеріалом (див. Долучено)
Писати	
Література	Люба Смеречанська
Читати	Політична сатира у поемі Т. Г. Шевченка «Сон». Сюжет твору. Читати ст. 96-97 «Кобзар»
Писати	
Історія	Роман Дубенко
Читати	«Козацька Доба» ст. 71-73
Писати	
Культура	Тетяна Тетерева
Читати	Новітній український національний стиль. Підручник ст. 189-190
Писати	Закріплення 1-5 ст. 192

Вулиця Івана Франко чи Івана Франка?

Чоловічі прізвища на **-ко** змінюються за відмінками, наприклад: *Володимирові Кличку*, з *Андрієм Шевченком*, *Петра Порошенка*, отже, **вулиця Івано Франка**.

Але це правило не поширюється на жіночі прізвища, що закінчуються на **-ко**, тобто такі жіночі прізвища не можна відмінювати, наприклад: з *Ніною Матвієнко*, *Юлією Тимошенко*, у *Ліни Костенко*.

Цікаво, що прізвища на **-ук** (*Шевчук*, *Кравчук*) більш поширені на Поліссі, Поділлі й Галичині, а на **-енко** (*Шевченко*, *Кравченко*) — по Дніпру.

ГАРНИЙ ХОРОШИЙ

Гарною може бути як людина, так і неживий предмет — це слово багатозначне. Ним означають як приємну зовнішність (*гарне обличчя*, *гарні руки*), так і позитивні якості та властивості чогось (*гарний характер*, *гарна книжка*). До речі, ті ж самі значення має й прикметник *хороший*, тобто *хорошою* може бути й людина, і книжка. Це не росіянізм, а давнє українське слово, яке використано в піснях, наприклад: «Зелене жито, зелене, *хороші* гості у мене...»

Тільки ось моя порада. Слово **гарний** усе ж таки бажано вживати в значенні «красивий», «вродливий», «вишуканий» (наприклад, *гарна дівчина*), а прикметник **хороший** — у значенні «добрий», «добротний», «який заслуговує схвалення» (наприклад, *хороша тканина* чи *книжка*).

Роздивіться ілюстрацію та впишіть на місці крапок, де потрібно, прикметники *хороша* й *гарно*.

Що означає слово ЗАЦІПИЛО?

Якось у мене поцікавилися, який відповідник в українській мові має російський вислів *потерять дар речи* (коли щось вразило, шокувало так, що й не можеш говорити). Дуже простий, виражений одним словом — **заціпило**. Правда ж, колоритне слово? Наприклад: *Коли краля ввійшла до кімнати, йому ніби заціпило*.

Як перекласти російський фразеологізм *выпучить глаза*? А ось як: *вирячити очі*, хоча слово *вирячити* має розмовний відтінок.

Цікаво, що дуже опуклі, випнуті з орбіт очі називають *витрішкуватими*. До речі, слово з таким самим коренем закарбоване й у фразеологізмі *витрішки продавати*, що означає «нічого не роблячи, дивитися, роздивлятися навкруги».

Бачили очі, що купували...

Уявімо ситуацію, що ви не перевірили на етикетці дату, до якої треба спожити молоко, а воно вже скисло. Що ж, пиняйте на себе! Ні, *пеняць на себя* — російський вислів. В українській мові використовують колоритний фразеологізм **бачили очі, що купували** (іноді з продовженням — *їжте, хоч і повилазьте*).

Так, ситуація неприємна... Російською кажуть: *«Кому счастье, а кому несчастье»*. Запам'ятайте українську приказку: *Кому весілля, а курці — смерть*.

Хай там як, а пляшка молока не такий уже й скарб, нерви через кисле молоко виїденого яйця не варті. Чи не так? Ні, знову ж таки — це буквальный переклад російського вислову. Українською в цій ситуації треба сказати: «Ті нерви не варті дірки з бублика».

